

POSÁZAVSKÉ KUKÁTKO

ANEB
PUTOVÁNÍ ZA STRAŠIDLY

POSÁZAVSKÉ KUKÁTKO

ANEB
PUTOVÁNÍ ZA STRAŠIDLY

Posázavská strašidla

Už jsme s Kukátkem cestovali vlakem po tratích Posázavského Pacifiku a prošli jsme krajem po cestách mezi křížky a kapličkami. Tentokrát se vydáme za posázavskými strašidly.

Mnozí z vás už možná strašidlo viděli, nebo aspoň koutkem oka zahlédli, jak zmizelo v kupě listí nebo se schovalo na půdě.

Strašidel tu žije spousta, ale nebojte se, jsou převážně hodná. Pokud chcete některé spatřit, vydejte se v podvečer na procházku tam, kde je ticho a klid. Nejlépe na jaře, kdy se příroda probouzí a divoženky a hejkalové začínají opouštět svá zimní doupata, víly odemykají studánky a protahují si ztuhlé nožky na březích Sázavy. Když budete

pěkně potichu, tak dozajista uslyšíte, jak u rybníka kýchá vodník, a třeba zaslechnete i tenoučký smích malič-

Zato čerti, ti se činí stále, nejčastěji je potkáte na sobotních trzích, kam rádi chodí na domácí klobásy. Raději na ně nemluvte, bývají nevrlí a nevyspalí z věčného hlídání u pekelné brány.

Až se letos zase vydáte do přírody, chovejte se v ní tiše a ohleduplně. Skřítkové se vám za to rádi odmění, dovolí vám spatřit rozkvétající petrklíče, zaslechnout první ptačí tryl-kování a ucítit nádhernou vůni jarního lesa.

kého skřítku, který právě přišel na svět mezi kořeny starého dubu. Budete-li na Velký pátek na správném místě, tak možná najdete i jeden ze zlatých pokladů, které zdejší skály ukrývají.

Kdysi létal nad posázavským krajem i drak, ale protože byl líný, tak léty zkameněl a jeho hlavy se proměnily v obrovské balvany porostlé mechem.

Kukátko má pro vás důležitý vzkaz. Abyste si ho mohli přečíst, musíte správně vyluštit tři křížovky a jejich tajenky doplnit podle čísel.

..... tu žijí s námi,

tajenka 1

nejlíp pomůžeš jim

tajenka 2

Koho s nimi hrátky baví,

ten navštíví

tajenka 3

Pohádková řetězovka

Tajenka č. 1

Vyluštěním pohádkové řetězovky získáte tajenku č. 1. Poslední písmeno prvního slova je zároveň prvním písmenem slova následujícího. Tajenku přečtete v zelených políčkách ve směru šipek.

1. malý čert
2. pták, který oznamuje ráno
3. zahradní skřítek, obvykle sádrový
4. nádoba, ve které vaří čarodějnice lektvary
5. předmět, který odemyká pokladnici
6. kouzelník nebo černokněžník
7. roční období následující po zimě
8. nenasytný kluk vyřezaný z pařezu
9. na cestě můžeš zakopnout o bludný...
10. pocestný hledá na noc ...
11. pevný klacek jako opora
12. samec lišky
13. bytost, která chrastí kostmi
14. známý loupežnický synek
15. náš časopis
16. vlastnost, která hrdinovi nesmí chybět
17. stromy vysázené podél cesty
18. visí drakovi z tlamy
19. kulaté sladké pečivo

O vojáku a strašidle

Vypráví se, že v jedné vesnici v našem kraji kdysi stá-

val starý . Nikdo v něm nebydlel, protože

tam strašilo. Jednou, když už zapadalo, šel

okolo vysloužilý voják. Už dlouho se toulal světem,

nohy ho bolely a hledal, kde by hlavu složil. Navíc za-

čalo , a tak si dodal odvahy a vzal za kliku.

Otevřel vrzající a vešel dovnitř. Ve světnici bylo

plno , ale bylo tu sucho a vítr sem nefoukal.

Voják roztáhl na podlahu svůj a za chvíli už

spal. Najednou se ozvala rána a uprostřed světnice

se objevilo , koulelo očima, dupalo nohama

a chudáka vojáka začalo tahat za vlasy. Ten se ale ne-

lekl, přetáhl strašidlo přes hrbatá záda a vykřikl:

„Drž se ode mne, ty ďáble šeredný, nejdřív spočítej

v lese a

na stromech a pak mne

vzbud!“

ukrutně zakvílelo a zmizelo. Ne-

bojácný voják znovu usnul a ráno ho probudilo až

zakokrhání. Od té doby se strašidlo už

v domě nikdy neukázalo. Možná že dodnes počítá

v lese a

na stromech.

Pomoz strašidlu s počítáním. Kolik najdeš
javorových, lipových a dubových listů?

...

.....

.....

Známá posázavská strašidla. Mapa se stále doplňuje! Pokud víte o dalších strašidlech, pošlete nám jejich obrázek. Více se dočtete na konci Kukátka.

Popletené postavičky

Správně dokončete popletené věty. Pak k číslům do spodní tabulky doplňte písmenko, které je napsáno za správným dokončením. Získáte tajenku č. 2, kterou doplňte do vzkazu na čtvrté stránce.

1	Na koštěti létají	... netopýři.	Á
2	Při měsíčku tančí	... skřítkové.	K
3	Na pocestné číhají	... čerti.	M
4	V podzemí žijí	... hejkalové.	A
5	Hlavou dolů spí	... čarodějnice.	H
6	V jeskyni se probudí	... vodník.	P
7	V lese straší	... víly.	D
8	Peklo hlídají	... loupežníci.	I
9	Na vrbě sedí	... hladový drak.	O

Tajenka č.2

9	6	1	5	2	4	7	8	3

Houbáci

Na rozdíl od hejkalů a divoženek patří houbáci mezi lesní strašidla, která se v Posázaví vyskytují hojně. Už se vám někdy stalo, že jste nemohli znova najít houbu, kterou jste před chvilkou zahlédli v mechu nebo jehličí? Tak to jste nejspíš vyplašili některého houbového skřítku. Ti, kteří se podobají hříbkům, jsou velmi opatrní, nechtějí totiž skončit v košíku jako pochoutka. Skřítek muchomůrkový plachý není, houbařů se nebojí a jeho červený klobouk můžete nejčastěji zahlédnout v létě pod mladými smrky, kde rád pochrupuje.

O šternberském pokladu

Vysoko nad řekou Sázavou se vypíná starobylý hrad Český Šternberk, obklopený hlubokými lesy. Nedaleko hradu stojí v lese skála, ve které bývala puklina. Vypráví se, že ji kdysi objevil jeden ze šternberských pánů, když v ní zmizela liška, kterou se marně snažil ulovit. Vydal se za ní dovnitř a zjistil, že se puklina rozšiřuje a vede do nitra skály. Za nějaký čas tam ukryl v okované truhlici zlaté peníze a šperky, protože nechtěl, aby rodové jmění utratili příbuzní, zatímco bude na cestách.

Nedlouho potom těmi místy procházel unavený sedlák vracující se domů. Bylo parné léto, dusno, schylovalo se k bouřce. Sedlák nespíchal, a když spatřil skálu, zamířil k ní, aby si odpočinul. Za chvíli usnul, jako když ho do vody hodí. Tou dobou letěl kolem čert, větril, čmuchal a hledal hříšnou

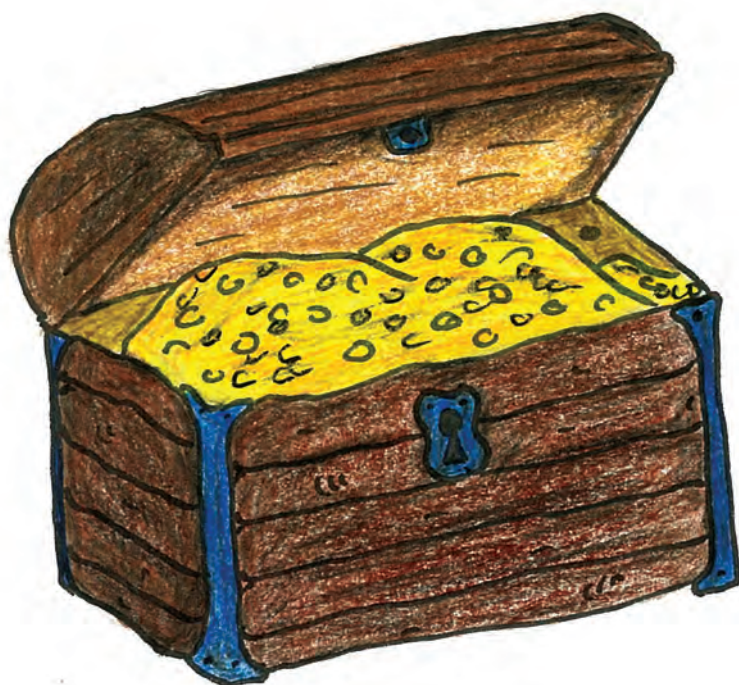

duši, kterou by odnesl do pekla. Jakmile spatřil sedláka spícího vedle ukrytého pokladu, zaradoval se. „To je určitě nepoctivec, který chce ukrást cizí peníze,“ pomyslel si. Na nic nečekal, popadl milého sedláka, a přitom dupl do skály tak silně, až se s rachotem zavřela.

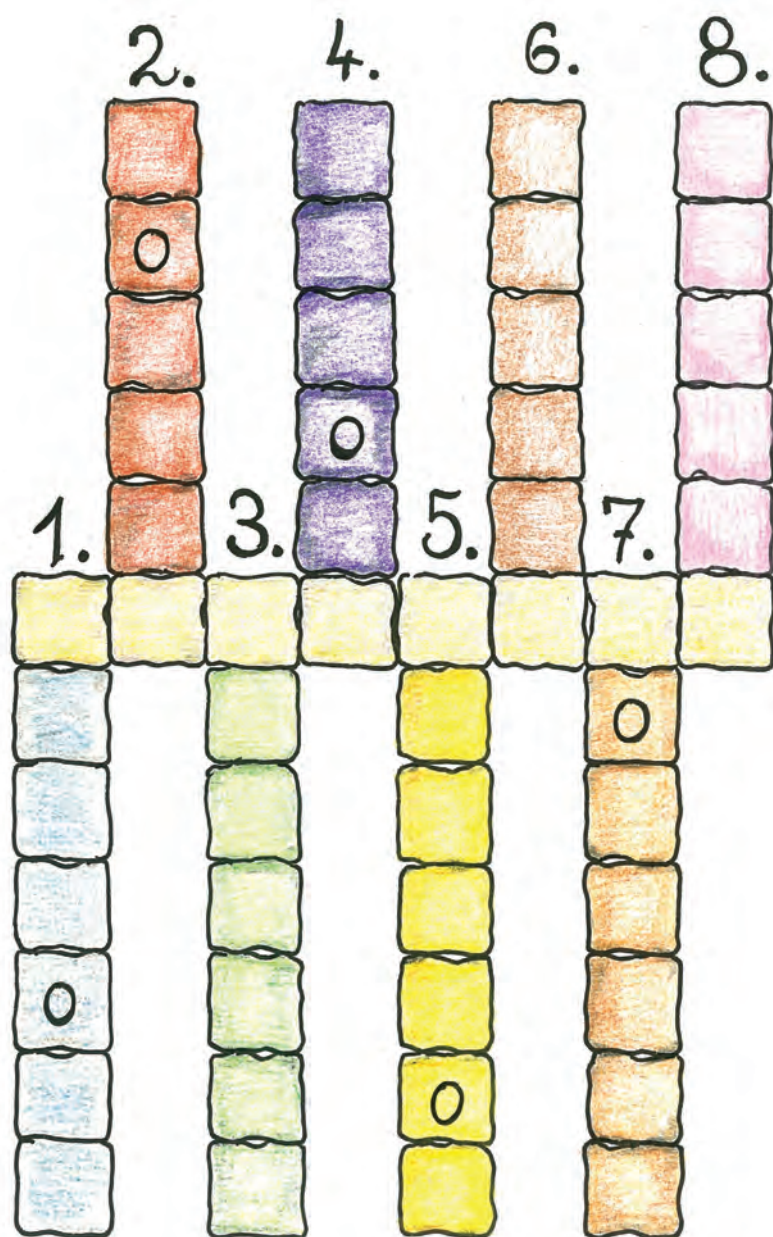
Marně selka tenkrát muže vyhlížela, po bouřce poslala pacholka, aby šel sedláka hledat, ale ten se vrátil s nepořízenou. Našel jen kus sedlákovy kabátce, který se zachytil ve skále. A ještě

něco objevil. Do skály se obtisklo čertovo kopyto, takovou měl ten ďábel sílu.

Jestli nakonec čerti nevinného sedláka z pekla pustili, to nevíme. Jak se říká: „Co peklo schvátí, to už nenavrátí.“ Mezi lidmi se od té doby vypravuje, že každý rok na jediný den se skála otevírá a uvnitř čeká čert na hříšné duše těch, kteří prahnou po zlatě a drahém kamení. Chřestí tam klíčem od truhlice a zlaté dukáty vyhazuje ven. Někdy se zlaťáky zakutálí až dolů do řeky a na dně se pak lesknou jako sluneční paprsky.

Duhová hřebenovka

Tajenka č. 3

Odpovězte správně na otázky a doplňte slova do křížovky podle čísel. Získáte tajenku č. 3, kterou doplňte do vzkazu na čtvrté stránce.

1. Kdy se probouzejí duchové? O...
2. Co má čert na noze?
3. Kdo vypadá jako malý mužíček?
4. Jaká je barva této křížovky?
5. Jakou má myslivec kamizolku?
6. Jak nazýváme vykácený kus lesa?
7. Které bytosti mají mokré šosy?
8. Co je v pokladu drahého?

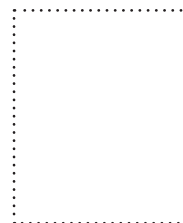

POSÁZAVSKÉ STRAŠIDLO

DRUH

MÍSTO VÝSKYTU

ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ

Jméno autora/autorky obrázku

.....

Věk:

Adresa:

.....

Posázaví o.p.s.

budova piaristické koleje

Masarykovo náměstí 1

256 01 Benešov

Nakreslete strašidlo, které žije u vás nebo ho znáte z vyprávění. Napište nám také, kde se vyskytuje a o jaký druh strašidla se jedná. Doplníme ho do mapy posázavských strašidel a vám pošleme malý dárek. Nezapomeňte čitelně vyplnit své jméno a adresu.

pozdrav z výletu

POSÁZAVÍ

Vydala Posázaví o.p.s., Zámek Jemniště 1, 257 01 Postupice v roce 2011 nákladem 5000 ks • Autor obrázků: Petr Abbe Hroš • Grafická úprava: Václav Pošmurný • Tisk: Pavel Fuksa – GraTypoPrint • Autorka textů a redakční úprava: Kateřina Pavličová

Posázavská strašidla

Už jsme s Kukátkem cestovali vlakem po tratích Posázavského Pacifiku a prošli jsme krajem po cestách mezi křížky a kapličkami. Tentokrát se vydáme za posázavskými strašidly.

Mnozí z vás už možná strašidlo viděli, nebo aspoň koutkem oka zahlédli, jak zmizelo v kupě listí nebo se schovalo na půdě.

Strašidel tu žije spousta, ale nebojte se, jsou převážně hodná. Pokud chcete některé spatřit, vydejte se v podvečer na procházku tam, kde je ticho a klid. Nejlépe na jaře, kdy se příroda probouzí a divoženky a hejkalové začínají opouštět svá zimní doupata, víly odemykají studánky a protahují si ztuhlé nožky na březích Sázavy. Když budete

pěkně potichu, tak dozajista uslyšíte, jak u rybníka kýchá vodník, a třeba zaslechnete i tenoučký smích malič-

Zato čerti, ti se činí stále, nejčastěji je potkáte na sobotních trzích, kam rádi chodí na domácí klobásy. Raději na ně nemluvte, bývají nevrlí a nevyspalí z věčného hlídání u pekelné brány.

Až se letos zase vydáte do přírody, chovejte se v ní tiše a ohleduplně. Skřítkové se vám za to rádi odmění, dovolí vám spatřit rozkvétající petrklíče, zaslechnout první ptačí tryl-kování a ucítit nádhernou vůni jar-ního lesa.

kého skřítku, který právě přišel na svět mezi kořeny sta-rého dubu. Budete-li na Velký pátek na správném místě, tak možná najdete i jeden ze zla-tých pokladů, které zdejší ská-ly ukrývají.

Kdysi létal nad posázavským krajem i drak, ale protože byl líný, tak léty zkameněl a jeho hlavy se proměnily v obrov-ské balvany porostlé mechem.

Kukátko má pro vás důležitý vzkaz. Abyste si ho mohli přečíst, musíte správně vyluštit tři křížovky a jejich tajenky doplnit podle čísel.

..... tu žijí s námi,
tajenka 1

nejlíp pomůžeš jim
tajenka 2

Koho s nimi hrátky baví,
ten navštíví!
tajenka 3

Pohádková řetězovka

Tajenka č. 1

Vyluštěním pohádkové řetězovky získáte tajenku č. 1. Poslední písmeno prvního slova je zároveň prvním písmenem slova následujícího. Tajenku přečtete v zelených políčkách ve směru šipek.

1. malý čert
2. pták, který oznamuje ráno
3. zahradní skřítek, obvykle sádrový
4. nádoba, ve které vaří čarodějnice lektvary
5. předmět, který odemyká pokladnici
6. kouzelník nebo černokněžník
7. roční období následující po zimě
8. nenasytý kluk vyřezaný z pařezu
9. na cestě můžeš zakopnout o bludný...
10. pocestný hledá na noc ...
11. pevný klacek jako opora
12. samec lišky
13. bytost, která chrastí kostmi
14. známý loupežnický synek
15. náš časopis
16. vlastnost, která hrdinovi nesmí chybět
17. stromy vysázené podél cesty
18. visí drakovi z tlamy
19. kulaté sladké pečivo

O vojáku a strašidle

Vypráví se, že v jedné vesnici v našem kraji kdysi stá-

val starý . Nikdo v něm nebydlel, protože

tam strašilo. Jednou, když už zapadalo, šel

okolo vysloužilý voják. Už dlouho se toulal světem,

nohy ho bolely a hledal, kde by hlavu složil. Navíc za-

čalo , a tak si dodal odvahy a vzal za kliku.

Otevřel vrzající a vešel dovnitř. Ve světnici bylo

plno , ale bylo tu sucho a vítr sem nefoukal.

Voják roztáhl na podlahu svůj a za chvíli už

spal. Najednou se ozvala rána a uprostřed světnice

se objevilo , koulelo očima, dupalo nohama

a chudáka vojáka začalo tahat za vlasy. Ten se ale ne-

lekl, přetáhl strašidlo přes hrbatá záda a vykřikl:

„Drž se ode mne, ty ďáble šeredný, nejdřív spočítej

v lese a

na stromech a pak mne

vzbud!“

ukrutně zakvílelo a zmizelo. Ne-

bojácný voják znovu usnul a ráno ho probudilo až

zakokrhání. Od té doby se strašidlo už

v domě nikdy neukázalo. Možná že dodnes počítá

v lese a

na stromech.

Pomoz strašidlu s počítáním. Kolik najdeš
javorových, lipových a dubových listů?

...

.....

.....

Známá posázavská strašidla. Mapa se stále doplňuje! Pokud víte o dalších strašidlech, pošlete nám jejich obrázek. Více se dočtete na konci Kukátka.

Popletené postavičky

Správně dokončete popletené věty. Pak k číslům do spodní tabulky doplňte písmenko, které je napsáno za správným dokončením. Získáte tajenku č. 2, kterou doplňte do vzkazu na čtvrté stránce.

1	Na koštěti létají	... netopýři.	Á
2	Při měsíčku tančí	... skřítkové.	K
3	Na pocestné číhají	... čerti.	M
4	V podzemí žijí	... hejkalové.	A
5	Hlavou dolů spí	... čarodějnice.	H
6	V jeskyni se probudí	... vodník.	P
7	V lese straší	... víly.	D
8	Peklo hlídají	... loupežníci.	I
9	Na vrbě sedí	... hladový drak.	O

Tajenka č.2

9	6	1	5	2	4	7	8	3

Houbáci

Na rozdíl od hejkalů a divoženek patří houbáci mezi lesní strašidla, která se v Posázaví vyskytují hojně. Už se vám někdy stalo, že jste nemohli znova najít houbu, kterou jste před chvilkou zahlédli v mechu nebo jehličí? Tak to jste nejspíš vyplašili některého houbového skřítky. Ti, kteří se podobají hříbkům, jsou velmi opatrní, nechtějí totiž skončit v košíku jako pochoutka. Skřítek muchomůrkový plachý není, houbařů se nebojí a jeho červený klobouk můžete nejčastěji zahlédnout v létě pod mladými smrky, kde rád pochrupuje.

O šternberském pokladu

Vysoko nad řekou Sázavou se vypíná starobylý hrad Český Šternberk, obklopený hlubokými lesy. Nedaleko hradu stojí v lese skála, ve které bývala puklina. Vypráví se, že ji kdysi objevil jeden ze šternberských pánů, když v ní zmizela liška, kterou se marně snažil ulovit. Vydal se za ní dovnitř a zjistil, že se puklina rozšiřuje a vede do nitra skály. Za nějaký čas tam ukryl v okované truhlici zlaté peníze a šperky, protože nechtěl, aby rodové jmění utratili příbuzní, zatímco bude na cestách.

Nedlouho potom těmi místy procházel unavený sedlák vracující se domů. Bylo parné léto, dusno, schylovalo se k bouřce. Sedlák nespíchal, a když spatřil skálu, zamířil k ní, aby si odpočinul. Za chvíli usnul, jako když ho do vody hodí. Tou dobou letěl kolem čert, větril, čmučal a hledal hříšnou

duši, kterou by odnesl do pekla. Jakmile spatřil sedláka spícího vedle ukrytého pokladu, zaradoval se. „To je určitě nepoctivec, který chce ukrást cizí peníze,“ pomyslel si. Na nic nečekal, popadl milého sedláka, a přitom dupl do skály tak silně, až se s rachotem zavřela.

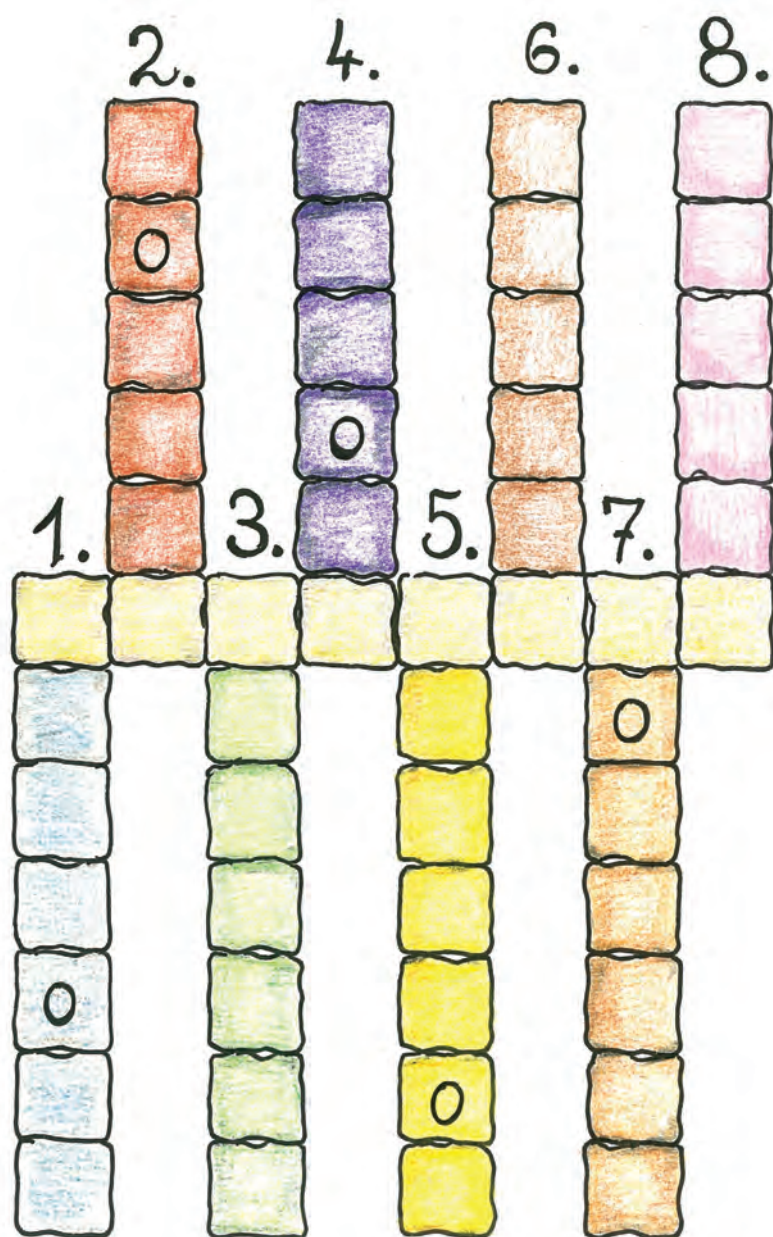
Marně selka tenkrát muže vyhlížela, po bouřce poslala pacholka, aby šel sedláka hledat, ale ten se vrátil s nepořízenou. Našel jen kus sedlákovy kabátce, který se zachytil ve skále. A ještě

něco objevil. Do skály se obtisklo čertovo kopyto, takovou měl ten ďábel sílu.

Jestli nakonec čerti nevinného sedláka z pekla pustili, to nevíme. Jak se říká: „Co peklo schvátí, to už nenavrátí.“ Mezi lidmi se od té doby vypravuje, že každý rok na jediný den se skála otevírá a uvnitř čeká čert na hříšné duše těch, kteří prahnou po zlatě a drahém kamení. Chřestí tam klíčem od truhlice a zlaté dukáty vyhazuje ven. Někdy se zlaťáky zakutálí až dolů do řeky a na dně se pak lesknou jako sluneční paprsky.

Duhová hřebenovka

Tajenka č. 3

Odpovězte správně na otázky a doplňte slova do křížovky podle čísel. Získáte tajenku č. 3, kterou doplňte do vzkazu na čtvrté stránce.

1. Kdy se probouzejí duchové? O...
2. Co má čert na noze?
3. Kdo vypadá jako malý mužíček?
4. Jaká je barva této křížovky?
5. Jakou má myslivec kamizolku?
6. Jak nazýváme vykácený kus lesa?
7. Které bytosti mají mokré šosy?
8. Co je v pokladu drahého?

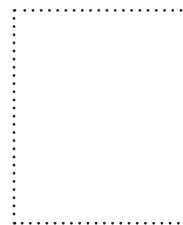

POSÁZAVSKÉ STRAŠIDLO

DRUH

MÍSTO VÝSKYTU

ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ

Jméno autora/autorky obrázku

.....

Věk:

Adresa:

.....

Posázaví o.p.s.

budova piaristické koleje

Masarykovo náměstí 1

256 01 Benešov

Nakreslete strašidlo, které žije u vás nebo ho znáte z vyprávění. Napište nám také, kde se vyskytuje a o jaký druh strašidla se jedná. Doplníme ho do mapy posázavských strašidel a vám pošleme malý dárek. Nezapomeňte čitelně vyplnit své jméno a adresu.

pozdrav z výletu

POSÁZAVÍ

Vydala Posázaví o.p.s., Zámek Jemniště 1, 257 01 Postupice v roce 2011 nákladem 5000 ks • Autor obrázků: Petr Abbe Hroš • Grafická úprava: Václav Pošmurný • Tisk: Pavel Fuksa – GraTypoPrint • Autorka textů a redakční úprava: Kateřina Pavličová